

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики

В И С Н О В О К

до проєкту Закону України
про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації
Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та
сексуального насильства (Ланцаротської Конвенції)
(реєстр. № 3055)

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув на своєму засіданні 13 жовтня 2020 року (протокол № 44) проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Ланцаротської Конвенції) (реєстр. № 3055 від 11.02.2020), поданий народними депутатами України Фроловим П.В. та Монастирським Д.А.

Відповідно до статті 4 Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (далі – Конвенція), ратифікованої Законом України від 20 червня 2012 № 4988-VI, кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для запобігання всім формам сексуальної експлуатації та сексуального насильства стосовно дітей і для захисту дітей.

Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для сприяння обізнаності про захист і права дітей серед осіб, які постійно контактують з дітьми в галузях освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, у судовій та правоохоронній сферах і в галузях, пов'язаних зі спортом, культурою та відпочинком.

З метою імплементації положень Конвенції у національне законодавство, законопроєктом пропонується:

1) внести зміни до Кримінального кодексу України, якими:

- встановити кримінальну відповідальність за:

вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку;

домагання дитини для сексуальних цілей;

свідоме одержання доступу до дитячої порнографії, володіння нею, її придбання, ввезення, виготовлення, збут або розповсюдження;

проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи;

- запровадити заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб за вчинення злочинів, пов'язаних із сексуальною експлуатацією та насильством над дітьми;

- передбачити, що обчислення строків давності притягнення до кримінальної відповідальності за злочини, вчинені стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи, розпочинається з дня досягнення повноліття потерпілою дитиною;

2) внести зміни до Кримінального процесуального кодексу України, яким передбачити, що кримінальне провадження щодо злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої або неповнолітньої особи має бути здійснено невідкладно і розглянуто в суді першочергово, та передбачити додаткові гарантії врахування найкращих інтересів дитини при проведенні допиту;

3) внести зміни до Закону України «Про охорону дитинства», якими:

– встановити принцип, за яким у разі, якщо вік особи не встановлено, але є підстави вважати, що особа є дитиною, до встановлення віку такої особи, їй надається захист, передбачений для дитини згідно з законодавством про охорону дитинства;

- передбачити що працівники закладів освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, що контактують з дітьми, повинні бути ознайомлені з інформацією про захист дітей від усіх форм насильства, включаючи домашнє насильство, експлуатації, найгірших форм дитячої праці або інших проявів жорстокого поводження з дитиною;

-встановити заборону працювати у контакті з дітьми особам, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи;

- конкретизувати заходи щодо захисту дітей, які постраждали від сексуального насильства або стали його свідками, зокрема щодо порядку виявлення таких дітей, проведення опитування постраждалої дитини за дружньою до неї методикою.

Комітет з питань бюджету зазначив, що законопроект матиме опосередкований вплив на показники бюджету (може призвести до збільшення видатків державного бюджету залежно від виявлених правопорушень).

Комітет з питань антикорупційної політики надав висновок, що проєкт акта відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом визнав положення законопроекту такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Уповноважений Президента України з прав дитини, погоджуючись із необхідністю приведення українського законодавства до міжнародних стандартів забезпечення захисту дитини від сексуальної експлуатації та насильства, в той же час звертає увагу, що запропоноване законопроектом визначення «дитячої порнографії» є значно вужчим, ніж відповідний термін, який використовується у Конвенції.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, підтримуючи ініціативу приведення національного законодавства у відповідність до норм Конвенції, висловив до законопроекту низку зауважень, а саме:

- пропозиція внесення змін до статті 49 Кримінального кодексу України щодо порядку обчислення строків, визначених у частині першій і другій цієї статті (Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності) за злочини, вчинені стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи є необґрунтованою, оскільки Конвенцією передбачено обов'язок запровадження

окремого порядку обчислення термінів давності для порушення справи, а не строку притягнення винної особи до кримінальної відповідальності;

- законопроектом пропонується доповнити Кримінальний кодекс України статтею 301² та встановити відповідальність за проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи. Водночас у частинах другій та четвертій вказаної статті встановлено відповідальність за дії, передбачені відносно малолітньої особи;

- законопроект не передбачає імплементацію у законодавство України положень Конвенції, які регулюють питання основних засобів захисту дитини-жертви, вимог щодо спеціального навчання та компетенції осіб, які беруть участь у розслідуванні кримінальної справи, вимог щодо опитування дитини тощо.

Міністерство соціальної політики України підтримує законопроект.

Міністерство юстиції України та Міністерство внутрішніх справ України висловили до законопроекту низку зауважень, зокрема, щодо необхідності його техніко-юридичного доопрацювання.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило щодо законопроекту низку зауважень, зокрема щодо необхідності приведення його у відповідність до чинної правової термінології у тому числі до термінології чинного трудового законодавства України.

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики безумовно підтримує законодавчу ініціативу щодо приведення національного законодавства у відповідність до норм Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства та посилення захисту дітей від насильства. Водночас зазначає про необхідність доопрацювання цього законопроекту до другого читання з урахуванням зауважень, висловлених щодо нього центральними органами виконавчої влади та іншими заінтересованими особами.

З урахуванням проведеного обговорення, **Комітет вирішив:**

1) рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Ланцаротської Конвенції) (реєстр.№ 3055), поданий народними депутатами України Фроловим П.В. та Монастирським Д.А., за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2) направити висновок Комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету з питань правоохоронної діяльності, визначеного головним з його опрацювання.

Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач:Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002A672E00BEAE8000
Дійсний до: 14.02.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-14/17-2020/183736 від 13.10.2020

233382